

Tak, ako je ťažké hovoriť o jednoznačných výhodách internetu, tak sa ťažko nachádzajú aj jeho čisté nevýhody. Väčšinou sú to nezvládnuté výhody, ktoré začali pôsobiť deštruktívne na osobnosť človeka. Ľudia sú dnes totiž doslova obklopení, ak nie ponorení do množstva komunikačných prostriedkov a ich činnosti, ktorá neustále formuje ich názory a postoje v náboženskej oblasti aj v ostatných oblastiach života. Všetko teda záleží od toho, do akej miery sa daný človek nechá internetom pohltiť. Jedno z nebezpečenstiev, vychádzajúce z používania internetu, je práve to, že zostaneme uväznení vo virtuálnej realite, odmietajúc každý vzťah s pravou a skutočnou realitou, tvorenou osobami. Poznám rodiny, ktorých nezdravé a nemierne používanie internetu rozbilo.

Iba niektorými z množstva neblahých dôsledkov, ktoré so sebou prináša používanie internetu, sú stres, depresia, agresivita, zdravotné problémy súvisiace s dlhodobým sedením a sledovaním monitoru, obmedzenie fyzickej aktivity, zhoršujúce sa komunikačné schopnosti, slabnúce sociálne väzby v rodine aj mimo nej, zanedbávanie školských, pracovných a rodinných povinností. Používanie internetu sa stáva patologickým, keď je odtrhnuté od bežného života. Zdravým sa stáva, keď je do bežného života integrované. Propagovaním pochybných vzorov správania, jazyka, diskusií, výzoru a obliekania sa ale aj prenášaním rozhlasového a televízneho vysielania sa internet stáva svojou kultúrou bičom na kultúru spoločnosti. Neprezentuje už iba to, „čo“ je normálne, ale aj to, „ako“ je to normálne. Luxus beztrstnej hlúposti a nezmyselnosti takýchto prezentovaných názorov vtláča svoju pečať do duše „diváka“, ale aj „divák“ svojím slobodným výberom vtláča svoju pečať médiám. Mediá a s nimi aj internet sa stáva gigantickým základom neustálej zábavy. Politika, náboženstvo, informácie a šport sa zmenili na dodatok k zábavnému priemyslu, vďaka čomu sa stávame spoločnosťou, ktorá sa zabaví až na smrť. Pozrime sa teda na internet z pohľadu množstva spome-nutých možností jeho zneužívania človekom na jeho egoistické chůtky, ale aj na zotročenie druhého človeka

Napísal Balek Robert
Štvrtok, 21 Január 2010 11:59

rôznymi závislosťami. Spomeniem hlavne tie, ktoré sú nebezpečenstvom aj pre pastoráciu vo farnosti.

Chaos informácií

Internet sa niekedy porovnáva s knižnicou, v ktorej sú knižky porozhadzované bez ladu a skla-du po podlahe a každý musí na vlastnú päsť hľadať pre neho potrebné a zaujímavé informácie. Internet má totiž od počiatku svojho jestvovania charakter chaotický. Mnohé však paradoxne záleží od samotných používateľov internetu – všetci sme istým spôsobom zodpovední za to, čím naplníme internet. Čoraz viac si uvedomujeme, že ho nemôžeme neobmedzene bez ladu a skladu zaplniť umiestňovaním odpadových informácií. Pre tento dôvod je internetista často vydaný napospas moru chaoticky porozhadzovaných, často mnohonásobne opakovaných informácií, keďže mnohé sú kopírované a kradnuté. Často ho cestou zaujme tisíc iných zaujímavých informácií a ak nevie, čo presne chce nájsť, presedí pri počítači hodiny. Zdá sa, akoby pracoval, a predsa nič neurobí. Mnohí si potom vyčítajú premárnený čas. Každý sa však musí naučiť efektívne hľadať informácie pomocou vyhľadávačov – bez nich to dnes už asi ani nie je možné. Inak je odsúdený na hodiny a hodiny neúspešného hľadania ihly v kope sena. Aj tu by mala cirkev ponúkať svojim veriacim prehľad najlepších a morálne čistých web stránok nielen s kresťanskou tematikou. Aj takýmto spôsobom sa dá predchádzať neúmyselným navštíveniam nemorálnych stránok.

Niektorí sa obávajú toho, že niektoré najčastejšie používané vyhľadávače zneužijú svoje postavenie k selekcii takých stránok, ktoré podľa niektorých nebudú „vhodné“, aby ich internetisti našli. Úzky okruh ľudí sa k nim nejakým spôsobom predsa len dostane, no milióny ľudí denne hľadajúcich rôzne informácie ich cez vyhľadávače nenájde. Dá sa povedať, že je či bude v budúcnosti internet manipulatívny? Súčasné masové médiá s divákmi totiž nekomunikujú, neposkytujú možnosť skutočnej odpovede, aj keď sa snažia vzbudiť opačný dojem („Ste to predsa vy, diváci, pre koho vysielame, vás sa to týka!“). V podstate je ich komunikácia s divákmi dopredu rozhodnutým referendom. V otázke, ktorú médium kladie, sa totiž už skrýva predpokladaná odpoveď. Na druhej strane má zaobchádzanie médií s divákmi povahu nepretržitého zreťazenia otázok a odpovedí tak, aby sa zakryla nemožnosť skutočnej odpovede diváka so zapojením jeho rozumu a vlastného názoru. Komunikácia je potom iba testom s dopredu pripravenými možnosťami. Tu sa ukazuje manipulatívnosť média voči divákovi. O tom, ako by mohol aj internet mobilizovať v miliónoch ľudí city a súdržnosť, vzbudiť strach a nenávisť voči určitým skupinám ľudí, hovorí aj situácia cez druhú svetovú vojnu (mimočodom podobná s teroristami 11. septembra 2001 v New Yorku), kedy brigádny generál J. V. Charteris porovnával dve fotografie. Na jednej odnášali mŕtve telá nemeckých vojakov, aby ich pochovali mimo frontu a na druhej boli odfotografované mŕtve kone na ceste do továrne, kde z nich Nemci šikovne vyrábali mydlo a benzín. Generál zámerne vymenil fotografie a druhý komentár upravil nasledovne: „Nemeckí padlí vojaci na ceste do továrne na mydlo.“ Keď bola

táto fotografia s komentárom odoslaná do Šanghaja v Číne, u Číňanov s veľkou úctou k zomrelým vyvolala takú vlnu nevôle, že spolu s inými faktormi zapríčinila vyhlásenie centrálnym mocnostiam vojnu. Či budú určité elitné skupiny internet v budúcnosti zneužívať na podobnú manipuláciu, ukáže čas. Otázkou je, či odpor proti takejto manipulácii, ktorý je na internete možný, bude aj vypočutý.

Zhoršovanie komunikácie a strata osobných kontaktov v realite

Čoraz viac sa presvedčame o tom, že mediálna skúsenosť, sprostredkovaná médiami, a v na-šom prípade predovšetkým internetom, prevažuje nad našou vlastnou skúsenosťou, zažitou v realite. To sa spätne prejavuje i v správaní sa a v postojoch k realite. Mediálna realita je často vnímaná ako skutočnejšia, má prevahu nad realitou. To, čo nie je v médiách, akoby neexistovalo. Toto sa deje všade tam, kde sú počítače bežnou súčasťou života. Ide predovšetkým o mladé pokolenie, ktoré časť svojho života netrávi v reálnom priestore, ale v priestore internetu a v priestore vytvorenom autormi počítačových hier. Hry sa stali pre mladých priateľmi a spoločníkmi ich myšlienkového dozrievania, etickej a estetickej iniciácie, formovania členstva v spoločenstve. Medzi svetom filmov, koncertov a svetom internetu a týchto hier sa však rozprestiera plno nástrah a závislostí. Idoly filmov a hudby, hrdinovia hier sú čoraz viac pre mladých osobnosťami vzormi. Mladí si neuvedomujú, ako sa nechávajú pohltiť hrami a virtuálnou komunikáciou cez chat, blog, konferencie či mail, že stratia pojem o čase, o svojich povinnostiach v realite, zabudnú na svoje vzťahy v rodine, na priateľov, zmenia svoje preferencie a pohľady na svet okolo a postupne sa odcudzujú realite natoľko, že nie sú schopní opäť sa začleniť do spoločnosti. Virtuálny svet ich pohltí natoľko, že ak bude v budúcnosti možnosť zostať natrvalo vo virtuálnej realite, nebudú mať žiadnu potrebu vrátiť sa späť do reality skutočnej.

Už teraz spoznáваме, aké má virtuálna realita kybernetického priestoru znepokojivé dôsledky na náboženstvo, ako aj na iné oblasti života. Virtuálna realita nemôže nahradiť skutočnú prítomnosť Krista v Eucharistii, sviatostnú realitu ostatných sviatostí a účasť na spoločnej bohoslužbe uprostred ľudského spoločenstva z mäsa a kostí. Na internete nie sú sviatosti. Aj náboženské skúsenosti, ktoré tam možno pomocou Božej milosti nadobudnúť, sú nedostačujúce, ak sú odtrhnuté od kontaktu so skutočným svetom ostatných veriacich. Toto je stránka internetu, ktorá si vyžaduje štúdium a reflexiu. Zároveň sa pri pastoračnom plánovaní musí myslieť na to, ako priviesť ľudí z kybernetického priestoru do skutočného spoločenstva, a ako možno úspešne použiť internet pri výučbe a katechéze, ktoré podporia a obohatia ich kresťanskú angažovanosť. Cirkev sa jednoducho musí zasaďovať za to, aby bola on-line komunikácia vždy chápaná iba ako doplnok ku off-line komunikácii. Nikdy ju nesmie nahradiť.